

Evlilik Nedeniyle Okul Terkinin Toplumsal Hareketlilik Bağlamında Değerlendirilmesi^{1*}

Evşen ALTUN ASLAN^{2**}

Öz

Eğitim, bireyin temel insan haklarından biri olarak kabul edilmektedir. Irk, dil, cinsiyet, etnik köken fark etmeksizin herkesin eşit bir şekilde ulaşabileceği eğitim, bireysel ve toplumsal gelişmenin vazgeçilmez bir unsurudur. Ancak her ne kadar bireysel ve toplumsal gelişmeyi sağlayan bir toplumsal kurum olsa da eğitimin sınıfsal ayrımları sürdürme işlevi gören bir toplumsal kurum olduğunun da göz ardı edilmemesi gerekir. Bu bağlamda eğitim alamama durumu, toplumsal hareketliliği engelleyen bir unsur olarak var olan toplumsal eşitsizliklerin de yeniden üretimine neden olmaktadır. Bireylerin eğitim alamamaları ile birlikte bilgi birikimi, eğitsel yetenek ve becerilere sahip olamamalarına neden olan faktörlerden biri okul terkidir. Okul terki meselesinin, toplumsal statünün bireysel çaba ile kazanılmasını sağlayan kültürel sermaye kaynaklarına erişimi engelleyebileceği ve beraberinde ekonomik, toplumsal sermaye gibi toplumsal konumu şekillendiren sermaye kaynaklarına erişimi de zorlaştırabileceği söylenebilir. Okul terki nedeniyle eğitim alamayanların da okul eğitiminin bireye sağladığı, eğitsel birtakım yetenek ve becerilerinin gelişimi ile diploma gibi kaynakları içerisinde barındıran kültürel sermaye kaynağından yoksun olabilecekleri göz önünde bulundurulmalıdır. Okul terki nedeniyle kültürel sermaye kaynaklarından yoksun olan bu gruplar arasında erken yaşta evlenen bireyler yer almaktadır. Bu çalışma çocuk yaşta evlilik nedeniyle okuldan ayrılmanın toplumsal hareketliliği engelleyen bir faktör olduğunu göstermeyi amaçlamaktadır. Çalışma nitel araştırma yöntemi olarak doküman analizi yöntemini kullanmakta ve veri setini de ikincil verilerden oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Çocuk Evlilikler, Kültürel Sermaye, Toplumsal Hareketlilik

Evaluation of School Dropout Due to Marriage in the Context of Social Mobility

Abstract

Education is accepted as one of the basic human rights of the individual. Education, which everyone can access equally regardless of race, language, gender, ethnicity, is an indispensable element of individual and social development. However, education is a social institution that provides individual and social development, it should also not be ignored that it is a social institution that functions to maintain class distinctions. In this context, since not being able to get education as an element that prevents social mobility, it also causes the reproduction of existing social inequalities. One of the factors that cause individuals not to be able to receive education and not have knowledge and educational abilities and skills is school dropout. It can be said that the issue of school dropout can prevent access to cultural capital resources that ensure the acquisition of social status by individual effort, and also make it difficult to access capital resources that shape the social position, such as economic, social capital. It is necessary to consider that those who cannot receive education due to school dropouts are also deprived of the cultural capital resource that includes the development of some educational abilities and skills that school education provides to the individual and resources such as credential. There are individuals who get married at an early age among these groups who are deprived of cultural capital

^{1*} Bu makalede bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine uyulmuştur. / In this article, the principles of scientific research and publication ethics were followed.

^{2**} Araş. Gör. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, ealtunaslan@mehmetakif.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-7703-1890.

Atıf yapmak için / To cite this article: Altun Aslan, E. (2022). Evlilik Nedeniyle Okul Terkinin Toplumsal Hareketlilik Bağlamında Değerlendirilmesi. *Akademik İzdüşüm Dergisi*, 7(1): 84-102.

resources due to school dropouts. In this study, it is aimed to show that leaving school due to child marriage as a factor that prevents social mobility. The study uses document analysis technique as a qualitative research method and the data set is formed from secondary data.

Keywords: Education, Child Marriage, Cultural Capital, Social Mobility

GİRİŞ

Bireyler yaşam süreleri boyunca çevrelerinde bulunan diğer bireyler, gruplar ve kurumlar ile etkileşime girmektedirler. Bireysel gelişimin sağlanması amacıyla öğrenme sürecine katkıda bulunan en önemli toplumsal kurum şüphesiz eğitimidir. Toplumsallaşma araçlarından biri olan aile kurumu, bireyin yaşadıkları topluma ilişkin birtakım bilgileri, değer yargılarını aktaran bir toplumsal kurum olarak ön plana çıksa da eğitim kurumları çocukların bireysel ve sosyal gelişimlerini sağladıkları için önemlidirler. Okullar, belli bir yaşa gelmiş her çocuğun gitmesi gereken eğitim kurumlarıdır. Cinsiyet farkı gözetmeksizin eğitim hakkına erişim, insan olmanın bir gereği olarak kabul edilmektedir. Bourdieu sosyolojisinde eğitim, bir kültürel sermaye yatırımı olarak değerlendirilmekte ve toplumsal konunun inşasındaki rolü üzerinde durulmaktadır. Bu eksende toplumsal konunun korunması ve yükseltilmesinde kültürel sermaye kaynağı olarak okulun ve eğitimin önemli bir rolü vardır (Bourdieu, 2015). Dolayısıyla eğitim, bir insan hakkı olarak önemli olmakla birlikte toplumsal konumu şekillendiren bir faktör olarak da oldukça önemlidir. Zira eğitimden her ne şekilde olursa olsun dışlanan bireylerin kültürel sermaye kaynaklarından yoksun olacakları söylenebilir.

Kültürel sermaye kavramı bireylerin toplumsal hiyerarşide bir konum elde etmek amacıyla sahip olmaya çalıştıkları bilgi ve yetkinlikler olarak karşımıza çıkmaktadır. Kültürel sermayenin üç alt formu bulunmaktadır. Bunlar bireylerin zihinlerinde içselleştirmiş olduğu birtakım kültürel beğenilerini anlatan somutlaşmış (*embodied*) halde, kültürel nesnelere sahiplikle bulunan nesneleşmiş (*objectified*) halde ve eğitimle elde edilen diplomalar, unvanlar gibi kurumsallaşmış (*institutionalized*) haldedir (Bourdieu, 1986: 243). Modern toplumlarda toplumsal hiyerarşinin kültürel ve eğitsel vasıflara göre biçimlenmesi; kurumsallaşmış ve nesneleşmiş sermaye sahipliğinin önemini arttırmaktadır (Swartz, 2011: 113). Kültürel sermayenin kaynakları aile ve okuldur (Bourdieu, 2015). Okul eğitimi aracılığıyla elde edilebilecek kurumsallaşmış sermaye, bireyin bireysel çabası ile biriktirebilir. Eğitim sistemi ile ilişkili olan kurumsallaşmış sermaye, eğitimin toplumsal statünün belirleyici unsurlarından biri olmasından dolayı toplumsal sınıf yapısını yeniden üretmektedir (Swartz, 2011: 114). Bu noktada, toplumsal hiyerarşide bir konum elde etmek amacıyla yapılacak olan kurumsallaşmış kültürel sermaye yatırımı önemli bir konudur. Dolayısıyla bu durum toplumsal bir konum elde etmek, mevcut konumu iyileştirmek veya korumak amacıyla eğitim sistemine yapılacak yatırımın önemini ön plana çıkarmaktadır. İşte bu noktada eğitim sisteminden dışlanmayı anlatan okul terki meselesi kültürel sermaye birikimini engelleyen bir faktör olarak ele alınabilir.

Okul terki kavramının nasıl tanımlandığı ülkelere göre farklılıklar gösterdiği için (Yorğun, 2014: 10-11) kavramın nasıl tanımlanabileceğine yönelik farklı yaklaşımlar bulunmaktadır. Okul terki basit bir tanımlama ile başarısızlık nedeniyle diploma alamama olarak ele alınmaktadır (Mahoney, 2018). Buna karşılık Dekkers ve Claassen (2001: 341) okul terkini, bireylerin içerisinde buldukları negatif/olumsuz koşullar nedeniyle eğitimini tamamlayamaması olarak ifade etmektedirler. Genel olarak okul terki, okul eğitimi sonunda onaylı bir diploma alamama ve eğitimin sonlandırılması olarak tanımlanmaktadır (Gökşen vd., 2005: 4). Okul terkine sebep olan pek çok faktör

bulunmaktadır. Ders başarısızlığı, evlilik, okulu sevmeme, ikamet alanında okul olmaması, devamsızlık gibi sebepler ile okuldan atılma gibi durumlar, bu faktörler arasında sayılabilir (Koçtürk vd., 2018: 11). Milli Eğitim Bakanlığı'nın (MEB, 2013: 17) Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu'nun (UNICEF) desteği ile 2012-2013 eğitim ortaöğretim yılında ortaöğretim kademesinde okul terkine yönelik yaptığı araştırmanın bulgularına göre ise, okul terkine neden olan faktörler; başarısızlık devamsızlık gibi okula bağlı nedenler, evlilik, farklı okul tercihi gibi bireysel nedenler ile çalışma, okula karşı tutum ve davranışlar olarak ifade edilmektedir. Bu ekseninde genel olarak okul terkine neden olan faktörlerin; demografik, ailevi, kişisel ve sosyal faktörler ile eğitim sistemine ilişkin faktörler olarak ele alındığı söylenebilir (Smith & Ament, 1990: 7-8).

Okul terkine sebep olan faktörler göz önünde bulundurulduğunda bu pratiğe sebep olan nedenleri kısa dönemli ele almak mümkün değildir. Özellikle okul terkinin sonuçlarının etkisinin uzun dönemli olduğunu göz önünde bulundurmak gerekmektedir (Mahoney, 2018). Okul terki, hayat boyu öğrenmeyi engellediği gibi işsizlik, yoksulluk ve sosyal dışlanmayı da arttırmaktadır (Gözübüyük Tamer, 2013: 19). Bu ekseninde eğitim alamayan bireylerin eğitimine devam edenlere kıyasla yaşamlarında başarılı olabilecekleri yetenek ve becerilere sahip olamadıklarından sosyal, ekonomik ve toplumsal alanda dezavantajlı bir konumda olacakları kabul edilmektedir (Avrupa Komisyonu, 2014: 7). Dolayısıyla okul terki ve kültürel sermaye arasındaki ilişki toplumsal yeniden üretimden ayrı olarak ele alınıp tartışılmaması gereken bir konudur. Nitekim okul terki ile birlikte okuldan elde edilecek kültürel sermaye kaynağına sahip olamamanın toplumda var olan toplumsal eşitsizliklerin yeniden üretilmesine neden olabileceği söylenebilir.

Okul terki nedeniyle eğitim alamayan dezavantajlı gruplardan birinin çocuk yaşta evlenenler olduğu söylenebilir. Zira çalışmalar genellikle düşük sosyoekonomik profile sahip ailelerin çocuklarında erken evliliklerin (Gezer Tuğrul, 2018: 7) ve buna bağlı olarak okul terkinin yaygın olduğunu (Gökşen vd., 2005) göstermektedirler. Okul terkine neden olan faktörler arasında yer alan evlilik faktörü var olan toplumsal hiyerarşiyi göstermesi açısından önemlidir. Nitekim erken evlilikler aslında bir toplumsal gerçeklik olarak kuşaktan kuşağa aktarılan önemli bir toplumsal sorun olarak ön plana çıkmaktadır (Susanti, 2018: 440). Bu bilgilerden hareketle, evlilik nedeniyle okul terki meselesinin psikolojik, hukuki, sosyolojik boyutları göz önünde bulundurularak sadece bireysel bir sorun değil, toplumsal bir sorun olarak ele alınması gerekliliği karşımıza çıkmaktadır.

Evlilik nedeniyle eğitim alamayan, eğitim sisteminden dışlanan çocukların, kültürel sermaye kaynaklarına erişememelerinden kaynaklı olarak bireysel çabalarla toplumsal konumlarını iyileştirme fırsatları ortadan kalkabilmektedir. Bu kapsamda çalışma kendini okul terkinin sonuçlarından biri olan çocuk evlilikleri meselesiyle sınırlamakta ve çocuk evliliklerinin kuşaktan kuşağa aktarılan bir toplumsal gerçeklik olduğunu göstermeye çalışmaktadır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmaktadır. Doküman analizi yöntemi; gözlem ve görüşmenin mümkün olmadığı durumlarda ele alınan konuya ilişkin bilgiler içeren yazılı materyallerin analizi olarak karşımıza çıkmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2000: 140). Çalışmada herhangi bir kurum tarafından desteklenmediği ve dünya genelinde yaşanan pandemi nedeniyle yüz yüze görüşmeler için ilgili gruba erişimde yaşanan zorluklar dolayısıyla doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu bağlamda çalışmanın verileri ikincil verilerdir ve veriler uluslararası, ulusal raporlar, istatistikler, araştırmacılar tarafından yapılan çalışmalardan oluşmaktadır.

1. KAVRAMSAL ALET KUTUSU

Bir toplumsal sorun olarak çocuk evlilikler meselesini tartışabilmek için öncelikle çocuk kavramının nasıl tanımlandığının açıklığa kavuşturulması gerekir. Sosyal bilimler alanında ele alınan pek çok kavrama yönelik tanımlamaların farklılaştığı görülmektedir. Çocuk kavramının nasıl tanımlanacağı meselesi de benzer bir şekilde zordur. Sosyolojik, psikolojik, hukuksal ve biyolojik perspektiften hareketle farklı tanımlamalar ekseninde ele alınan çocuk kavramının ortaya çıkış sürecine baktığımızda ilk olarak Antik Yunan'da gençlik kavramı ile benzer bir biçimde bebeklik ve yetişkinlik arasında bir dönem olarak kabul edildiği görülmektedir (Postman, 1995: 11). Aydınlanma dönemine kadar bu algı devam etmiştir. Özellikle bu süreçte çocuk algısının değişmesinde okullaşmanın önemli bir etkisinin olduğu kabul edilmektedir (Uyan Semerci vd., 2012: 9).

Çocukluk üzerine yapılan erken sosyolojik çalışmalara göre çocuk, toplumsallaşma sürecinde aile, okul gibi toplumsallaşma araçları sayesinde birtakım kültürel ve toplumsal değer yargıları kazanan ve toplumsal olarak inşa edilen bir sosyal kategoridir. Ancak çocuk burada edilgen olarak algılanmaktadır (Boronski & Hassan, 2020: 247). Çocukluk kavramının geliştirilmesine yönelik yeni çocukluk yaklaşımları ise çocuğu, merkeze alacak bir bakış açısı geliştirmeye çalışmaktadırlar. 1980'li yıllardan sonra başlayan bu yeni paradigma anlayışı, çocuk kavramına yönelik geleneksel yaklaşımların düşüncelerini eleştirmektedir. Buna göre çocuk, toplumsallaşma sürecinde edilgen bir varlık olarak ele alınmamalıdır. Aksine çocuk aktif bir özne olarak kabul edilmelidir (Şenol & Taş, 2020: 191). Bu yeni çocukluk yaklaşımı Prout ve James (2005: 7) tarafından yeni bir paradigma anlayışı olarak kabul edilmektedir. James (2013: 7-8) bu yeni çocukluk yaklaşımında çocukların aktif olduğu bir toplumsallaşma sürecinden bahsetmektedir. Yeni paradigma ile birlikte çocuklar ile ilgili olarak evrensel bilgilere ulaşamayacağı ve çocukluğun içinde bulunulan toplumsal ve kültürel koşullar ekseninde ele alınması gerekliliği kabul edilmektedir (Şenol & Taş, 2020: 192). Bu noktadan hareketle çocuk kavramına yüklenen anlamın ve yaklaşımların farklılaşması; çocukluğun tarihsel süreçte sosyal olarak inşa edilen bir kategori olarak ele alınmasından kaynaklanmaktadır (James, 2001: 29).

Hukuk alanında çocuk kavramının nasıl ele alındığı meselesine yönelik tarihsel süreçte ilk olarak çocukların sağlıklı ve güvenilir bir ortamda yetiştirilmesi ve istismara karşı korunmaları amacıyla 1924 yılında Cenevre Çocuk Hakları Bildirgesi yayınlanmıştır. Ardından Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi ekseninde 1959 yılında Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Evrensel Bildirgesi ilan edilmiştir. 1989 yılına gelindiğinde Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından kabul edilmiş, imza ve onaya açılmıştır. 2 Eylül 1990 tarihinde de yürürlüğe girmiştir (Kurt, 2016: 104-108). Birleşmiş Milletler çocukluk sosyolojisinin temel kabulüne uygun olarak çocuk kavramını yetişkinlikten ayrı bir toplumsal kategori olarak kabul etmektedir (Şenol & Taş, 2020: 188). Buna göre "[...] *erken yaşta reşit olma durumu hariç, onsekiz yaşına kadar her insan çocuk sayılır.*" (Birleşmiş Milletler, 1989).

Ulusal mevzuatta da benzer bir biçimde çocuk kavramı 18 yaşından küçük bireyleri tanımlamak için kullanılmaktadır. Çocuk Koruma Kanunu "[d]aha erken yaşta ergin olsa bile, onsekiz yaşını doldurmamış kişiyi [...]" çocuk olarak tanımlamaktadır (Çocuk Koruma Kanunu, Madde-3). Türk Ceza Kanunu da benzer bir biçimde 18 yaşından küçükleri çocuk olarak kabul etmektedir (Türk Ceza Kanunu, Madde-6(b)). Çocuk tanımı ile birlikte çocuk evlilikleri meselesine yönelik hukuki tanımın yapıldığı Türk Medeni Kanunu'nun tanımı önemlidir. Buna göre "[e]rginlik onsekiz yaşın doldurulmasıyla

başlar. Evlenme kişiyi ergin kılar.” maddesi yer almaktadır (Türk Medeni Kanunu, Madde-11). Ayrıca “[o]nbeş yaşını dolduran küçük, kendi isteği ve velisinin rızasıyla mahkemece ergin alınabilir.” (Türk Medeni Kanunu, Madde-12). Bu hüküm 18 yaş altındaki evliliklere hukuki bir dayanak olarak ele alınmaktadır. Bu bilgiler ekseninde uluslararası belgelere göre; 18 yaş altında yapılan evlilikler çocuk evlilikler veya erken evlilikler olarak tanımlanmaktadır (Aydemir, 2011: 1). Bu evliliklerde çocukların kız çocuğu olduğunu anlatmak için ise çocuk gelin kavramı kullanılmaktadır (Kaynak Malatyali, 2014: 29).

Türkiye’de literatürde çocuk yaşta evlilikler ile çocuk gelinler meselesi hukuki, sosyolojik ve psikolojik faktörler ekseninde ele alınmaktadır. Çaha, Sare ve Çaha (2014: 93) 26 ilde 5036 kadın ile görüşmeler yaptıkları Değişen Türkiye’de Kadın başlıklı çalışmalarında çocuk gelin meselesinin Türkiye’de sadece belirli bölgelerde ortaya çıkan bir toplumsal sorun olmadığını; Türkiye genelinde çocuk gelinlerin yaygın olduğunu belirtmektedirler. Özcebe ve Küçük Biçer (2013: 90) çocuk gelin meselesini halk sağlığı ekseninde ele almakta, çözümüne yönelik öneriler sunmaktadırlar. Buna göre; halk sağlığı perspektifinden birincil koruma, çocuk evliliklerinin önlenmesi, ikincil koruma erken dönemde belirlenmesi ve sağlığa etkilerinin değerlendirilmesi ve üçüncül koruma da ortaya çıkan sorunlara yönelik rehabilitasyon olarak ifade edilmektedir. Çocuk evliliklerini psikolojik eksende ele alan Soylu ve Ayaz (2013: 142) küçük yaşta evliliklerin sosyal, bedensel ve ruhsal sorunlara neden olduğunu ifade etmektedirler. Eyüboğlu ve Eyüboğlu da (2018: 124) 16-17 yaş arasında evlendirilmek istenen çocuklarla yaptıkları araştırmalarında, bu çocuklarda psikiyatrik bozuklukların yüksek olduğunu belirtmektedirler.

Çocuk yaşta evlilik meselesini psikososyal eksende analiz eden Duman ve Coşkun (2019: 274), medyanın çocuk gelin meselesine yönelik farkındalığın artırılmasındaki rolünü ele almışlardır. Bu eksende çalışmada medyanın, bu toplumsal sorunun çözümüne yönelik farkındalığın artırılması noktasında önemli bir rolü olmakla birlikte; kamu kurum ve kuruluşlarının sorumluluklarına da dikkat çekilmektedir. Kaynak Malatyali (2014: 27) ise, çocuk gelin meselesinde, yasal boşlukların, sosyoekonomik durumun, geleneklerin ve kültürün önemli bir etkisi olduğunu ve çözümünün çok boyutlu olması gerektiğini ifade etmektedir. Hukuki açıdan çocuk evlilikleri meselesini ele Arslan (2018: 4) da erken yaşta zorla evliliklerin suç olarak nasıl gizletilebildiğini göstermektedir. Aksoy’a (2014: 291) göre, çocuk evliliklerinin hukuki açıdan kabul edilebilirliği yasal düzenlemelerden kaynaklanmaktadır.

Literatürde çocuk yaşta evlilikleri kültürel eksende ele alan çalışmalar da bulunmaktadır. Bu çalışmalarda, erken evliliklerin toplumsal bir mesele olduğu ifade edilmekte ve bu evliliklerde kültürün rolü vurgulanmaktadır (Aydemir, 2011; Burcu vd., 2015; Gezer Tuğrul, 2018). Buna karşılık Sözer (2020) çalışmasında çocuk evlilikleri meselesinin bir çocuk istismarı formu olduğunu ve kültür nosyonunun bu meseleyi aklamaya neden olduğunu tartışmaktadır. Dolayısıyla çocuk yaşta evliliklere neden olan faktörler arasında yer alan kültürün, burada gelenek ve görenekler bağlamında değerlendirildiği ve bu eksende bu tür evliliklerin bazı bölgelerde yaygın olduğundan normalleştirilmesine neden olduğu söylenebilir.

Özetle çalışmalarda, çocuk evlilikleri, bireysel gelişim ile birlikte toplumsal gelişimi negatif yönde etkileyen bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır (Nguyen & Wodon, 2015: 6). Ayrıca çalışmalarda çocuk evliliklerinin kız çocuklarını daha fazla etkilediği kabul edilmektedir (Lüküslü vd., 2017: 138). Bu bağlamda çalışmalar, çocuk evlilikleri nedeniyle

özellikle kız çocuklarında okul terkinin artacağına da dikkat çekmektedirler (Kaynak Malatyalı, 2014: 31-32). Ailenin yoksulluğu, nişanlanma ve evlilik gibi nedenler de okul terkinini arttıran faktörler arasında kabul edilmektedir (MEB, t.y.). Ayaz, Ayaz ve Soylu (2012: 35) çalışmalarında erken evlenen çocuklarda okul terkininin yaygın olduğu bulgusuna ulaşmışlardır. Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM, 2010: 17-18) Kadın Erkek Fırsat Eşitliği komisyonu tarafından erken evliliklere yönelik hazırlanan raporda; 2009 yılı e-okul verilerine göre evlilik veya nişanlılık nedeniyle okula gidemeyen 693 çocuktan 675'in kız, 18'inin de erkek çocuğu olduğu tespit edilmiştir. Bu bilgiler erken evliliklerde kız çocuklarının dezavantajlı olduğunu gözler önüne sermektedir.

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) ile Birleşmiş Milletler Çocuk Yardım Fonu'nun (UNICEF) 2015 yılında yayınladıkları Fixing The Broken Promise of Education For All Findings from the Global Initiative on Out-of-School Children başlıklı rapora göre; erken evlilikler eğitimde cinsiyet eşitliğini engelleyen bir faktör olarak ele alınmaktadır. Raporda 18 yaş altındaki evliliklerin çocuk evliliği olarak kabul edildiği, Asya ve Afrika ülkelerinde de çocuk evlilikleri oranının oldukça yüksek olduğu belirtilmektedir. Ayrıca çocuk evliliklerinin özellikle kırsal alanlarda yaygın olduğu kabul edilmektedir. Raporda yoksulluk, çocuk işçiliği, çocuk yaşta evlilikler gibi birtakım faktörlerin çocukların eğitim alanından dışlanmasına neden olduğu da ifade edilmektedir (UNESCO & UNICEF, 2015: 58-60). Özellikle kimi ülkelerde, toplumsal ve kültürel etmenler ekseninde çocuk yaşta evlenen kız çocuklarının eğitime erişim hakkının kısıtlandığı görülmektedir. Kız çocukları için eğitim, sadece bir insan hakkı olmanın ötesinde kadının toplumsal konumunu güçlendiren bir faktördür (McCleary-Sills vd., 2015: 69). Ancak erken evlilikler ve çocuk evlilikler eğitim imkânlarını önemli ölçüde azaltmaktadır. Dünya Bankası'nın Economic Impacts of Child Marriage: Global Synthesis başlıklı raporunda eğitim fırsatlarının artırılmasının, eğitime erişimi kolaylaştırabildiği ve bu durumun da çocuk evliliklerini önleyebileceği belirtilmektedir (Wodon vd., 2017: 5). Bu bağlamda çocuk evliliklerinin önlenmesinde eğitim politikalarının rolünün oldukça önemli olduğu görülmektedir. Bu bilgilerden hareketle eğitim, çocuk evlilikler meselesinde iki eksenle ele alınabilir. Birinci eksen eğitim eksikliğinin çocuk yaşta evliliklere neden olması ile ilgili iken (Aktepe & Atay, 2017: 412); ikinci eksen de eğitimin çocuk evliliklerinin önlenmesinde önemli bir araç olduğu meselesi ile ilgilidir (Kıran, 2017: 6).

Dünyada 18 yaş öncesi 60 milyon evlilik olduğu ifade edilmektedir (Duran & Tepehan Eraslan, 2019: 1202). UNICEF (2019) tarafından Türkiye'de 2012-2018 yılları dikkate alınarak hazırlanan verilerde; çocuk evliliklerinde kız çocuklarının evlilik oranı 15 yaş altında %1 iken dünya ortalaması %5 olarak hesaplanmıştır. 18 yaş altı evliliklerde ise bu oran dünya ortalamasında %21 iken Türkiye'de %15 olarak hesaplanmıştır. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK, 2022) tarafından hazırlanan evlenme istatistiklerine göre; 2021 yılında 16-19 yaş arasında evlenen erkeklerin sayısı 6.920 iken kadınlarda bu sayı 59.661 olarak hesaplanmıştır. Bu veriler, ülkemizde de bir toplumsal sorun olarak çocuk yaşta evliliklerin yaygın olduğunu göstermektedir. Ayrıca cinsiyet dağılımına bakıldığında; çocuk yaşta evliliklerin genellikle kız çocuklarında yaygın olduğu görülmektedir.

Erken ve çocuk evliliklerinin önlenmesi için eğitim önemli bir araç olarak kabul edilmektedir. Bu eksenle zorunlu eğitim süresinin uzatılması, özellikle kız çocuklarının okula erişimlerinin artırılması gibi çözüm önerileri getirilmektedir (Sözer, 2020: 160). 2014 Türkiye Aile Yapısı Araştırması'na göre, 2006 yılında Türkiye'de ilk evlenme yaşı 18-24 yaş aralığında %59'dur. 2011 yılında bu oran %57 olarak hesaplanmıştır. 2006 yılında 18 yaş altında erkeklerin evlenme oranı %6,5 iken kız çocuklarında bu oran

%31,2'ye yükselmektedir. 2011 yılında ilk evlenme yaşı 14'ün altında olan kız çocuklarının oranı %4,1 iken 15-17 yaş arasında ise bu oran %23,9 olarak hesaplanmıştır. Araştırmada eğitim düzeyi arttıkça evlenme yaşının yükseldiği belirtilmektedir (Beşpınar, 2014: 120-122). Nitekim eğitim ile çocuk kendini, içinde yaşadığı toplumu daha iyi tanıır, sosyalleşme imkânına sahip olur ve meslek edinerek bir gelir elde edebilir (Sabancı Vakfı, t.y.). Bunlarla birlikte toplumsal statüsünü inşa edebilir. Bu nedenle çocuk evliliklerine neden olan faktörlerin ortadan kaldırılması gerekmektedir.

2. ÇOCUK EVLİLİKLERİNİN NEDENLERİ

Çocuk evliliklerine neden olan faktörler, çalışmalarda genel olarak sosyodemografik ve sosyoekonomik faktörler olarak gruplandırılmaktadır (Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, 2015: 43). Çocuk evliliklerine neden olan en önemli etkinin ise ailenin toplumsal konumu olduğu kabul edilmektedir. Özellikle toplumsal hiyerarşinin alt kısmında yer alan ailelerde çocuk evliliklerinin yaygın olduğu belirtilmektedir (Hervish & Jacobs, 2011: 2). Bu eksende ailenin yoksulluğu, düşük eğitim seviyesi, kültürel faktörler yaşadığı bölge gibi pek çok faktör çocuk evliliklerini etkileyen faktörler olarak ele alınmaktadır (TBMM, 2010: 13).

Çocuklarının eğitim, sağlık gibi temel hizmetlerini karşılamayacak ekonomik sermaye yoksunu ailelerin, haneye mali yük olarak gördükleri kız çocukları için talep ettikleri/edebildikleri evlendirme ücretlerinin kız çocuklarının evlendirilmelerini kolaylaştırdığı kabul edilmektedir (CARE, 2012; TBMM, 2010: 13). Bu bağlamda yoksul aileler için kız çocuklarının erken evlilikleri, ekonomik bir kaynak olarak görülmektedir (UNICEF, 2001: 2). Türkiye Aile Yapısı Araştırması 2016 verilerine göre, geniş aile yapılarına sahip hane halklarında evlendirmenin bir fiyatının olması, bir başka ifade ile "başlık parası" uygulamasının daha yaygın olduğu belirtilmektedir (Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2016: 51). TBMM (2010: 13) tarafından çocuk evliliklerine yönelik hazırlanan araştırma raporunda, ekonomik düzey yükseldikçe, kırsal alanda bile çocuk evliliklerin azaldığı belirtilmektedir. Bu bağlamda ailenin ekonomik durumu, çocuk evliliklerine neden olan önemli bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak kız çocuklarının çocuk yaşta evlendirilmesi kısa vadede ailenin ekonomik çıkarını olumlu etkileyebilen bir durum olarak ele alınsa da uzun vadede sosyal, kültürel ve fiziki birtakım olumsuz etkilere neden olabileceği göz ardı edilmemelidir (Parsons vd., 2015: 13).

2018 Türkiye Aile Yapısı İleri İstatistik Analizi verilerine göre; 15 yaşından küçük kadınlarda evlenme oranı sosyoekonomik seviyesi en düşük olanlarda %6,9; 15-17 yaş arası evlilikler de %32,9 ile 18 yaşından önce gerçekleştirilen evlilikler de ise %39,8'dir. Buna karşılık 18 yaşından sonra yapılan evlilikler de sosyoekonomik seviye yüksektir. Ayrıca 18 yaşından küçük evliliklerin 15 yaşına kadar bucak-köy gibi yerleşim yerlerinde yaşayan kadınlarda %36,0 ile il merkezi, ilçe merkezi ve yurtdışında yaşayanlara göre yüksek olduğu tespit edilmiştir (Koç & Saraç, 2018: 110). Birlikte ele alındığında, bu çıkarımlar, çocuk evliliklerinin özellikle kırsal alanlarda yaygın olduğu bulgusunu doğrular niteliktedir (UNICEF, 2005: 5).

Kırsal alanlarda çocuk evliliklere neden olan bir diğer faktör de imam nikâhlarıdır (Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, 2015: 46). Yüksel-Kaptanoğlu ve Ergöçmen'in (2012: 145) 2008 Türkiye Nüfus Yapısı Araştırması verilerini kullandıklarını çalışmada, hâkim kararıyla gerçekleşen çocuk evliliklerinin oranı %16,8 olarak hesaplanmıştır. Dini nikâhın kırsal alanlarda yaygın olduğunu belirtmektedirler. 2016 Türkiye Aile Yapısı Araştırması'nda ele alınan örneklem ekseninde 15-24 yaş grubu

arasında sadece dini nikâh ile evlenenlerin oranı %6'dır (Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2016: 50).

Çocuk evliliklerde ailenin sosyoekonomik özelliği ile birlikte ebeveynlerin eğitimi de oldukça etkilidir. Eğitim seviyesi düşük olan ailelerde geleneksel inanışlar ve gelenekler ailelerin çocukları için erken evlilik kararlarını etkilemektedir (Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, 2015: 45). Türkiye Aile Yapısı Araştırması 2016 verilerine göre, Türkiye'de gerçekleştirilen evliliklerin yarısı görücü usulü ile gerçekleşmiştir (Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2016: 47). 2018 Türkiye Aile Yapısı İleri İstatistik Analizi verilerinde 2006 yılında evliliklerin %29,7'si; 2011'de %42,3'ü ve 2016 yılında %47,8'i görücü usulü ve kendi rızası ile yapılırken; görücü usulü ve ailenin rızası ile evlenenlerin oranları 2006 yılında %31,2; 2011'de %8,4 ve 2016 yılında %12,1'dir. Ayrıca görücü usulü evliliklerde akraba ve yaşanan mahallenin etkili olduğu da belirtilmektedir (Şentürk, 2018: 288).

Yüksel-Kaptanoğlu ve Ergöçmen (2012: 146) çalışmalarında, çocuk gelin olma riskinin özellikle kadınların eğitim düzeyleri ile ilişkili olduğunu belirtmektedirler. 2018 Türkiye Aile Yapısı İleri İstatistik Analizi ekseninde elde edilen veriler de bu görüşü doğrular niteliktedir. Eğitim süresi en fazla 4 yıl olan kadınlar arasında; 15 yaşından önce evlenme yüzdesi %9,2; 15-17 yaş arasında %38,3 ve 18 yaşından önce %47,5'tir. Buna göre, eğitim seviyesi düştükçe erken evlilikler artmaktadır. (Koç & Saraç, 2018: 110). TÜİK tarafından açıklanan güncel evlenme istatistiklerinde de bu durum açıkça görülmektedir. Tablo 1 ve Tablo 2'de, 16-19 yaş grubunda ilk evlenen kadınların eğitim durumuna göre sayıları verilmektedir (TÜİK, 2022).

Tablo 1. 16-19 Yaş Grubu İlk Evlenen Kadınların Eğitim Durumu (İlkokul Eğitimine Kadar)

Bilinmeyen		Okuma Yazma Bilmeyen		Okuma Yazma Bilen Fakat Bir Okul Bitirmeyen		İlkokul	
Yıl	Sayı	Yıl	Sayı	Yıl	Sayı	Yıl	Sayı
2009	16020	2009	8349	2009	26719	2009	-
2010	11057	2010	6855	2010	27419	2010	-
2011	6505	2011	5105	2011	25539	2011	-
2012	4321	2012	3941	2012	26683	2012	-
2013	2787	2013	2583	2013	30684	2013	-
2014	1986	2014	1611	2014	43478	2014	-
2015	1128	2015	903	2015	18050	2015	2343
2016	748	2016	626	2016	13437	2016	9213

2017	703	2017	397	2017	9305	2017	14118
2018	656	2018	208	2018	4391	2018	8943
2019	604	2019	81	2019	1749	2019	1640
2020	527	2020	19	2020	1327	2020	1529

Tablo 2. 16-19 Yaş Grubu İlk Evlenen Kadınların Eğitim Durumu (İlköğretim, Ortaöğretim ve Yükseköğretim).

İlköğretim		Ortaokul veya Dengi Meslek Ortaokulu		Lise ve Dengi Meslek Okulu		Yükseköğretim	
Yıl	Sayı	Yıl	Sayı	Yıl	Sayı	Yıl	Sayı
2009	80171	2009	-	2009	11449	2009	11
2010	83640	2010	-	2010	5414	2010	11
2011	82592	2011	-	2011	10376	2011	12
2012	89734	2012	-	2012	3871	2012	-
2013	86187	2013	-	2013	296	2013	-
2014	68556	2014	-	2014	29	2014	-
2015	65507	2015	3827	2015	15670	2015	237
2016	45941	2016	11911	2016	16825	2016	232
2017	24219	2017	21084	2017	18666	2017	247
2018	12660	2018	36537	2018	18040	2018	212
2019	1978	2019	47852	2019	17085	2019	188
2020	3	2020	39848	2020	15004	2020	156

Tablo 1 ve Tablo 2’de görüldüğü gibi, 16-19 yaş arası ilk evlilikler eğitim durumu yükseldikçe düşmektedir. Dolayısıyla kadınların sosyoekonomik seviyeleri yükseldikçe çocuk evlilik ve erken evlilik oranlarının düştüğü söylenebilir.

Literatürde yetişkinliği çocukluktan ayırabilmek için eğitimi tamamlama, ekonomik özgürlükle birlikte evden ayrılarak kendi barınma koşullarını sağlama gibi birtakım ölçütler

dikkate alınmaktadır (Arnett, 2000: 471). Bu bağlamda çocuk evlilikleri yetişkinliğe geçiş sürecini de uzatmaktadır. Bu durum ataerkil toplumsal yapının bir yansıması olarak toplumsal yapının kadına yüklediği toplumsal cinsiyet rollerinden kaynaklanmaktadır (Diyapoğlu vd., 2017). Dolayısıyla toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin de çocuk evliliklerine neden olduğu görülmektedir (Parsons vd., 2015: 14).

Çocuk evliliklere neden olan faktörler göz önünde bulundurulduğunda, ailenin yoksulluğundan, yaşanan yere kadar farklı sosyoekonomik ve sosyodemografik faktörlerin ele alındığı görülmektedir. Bu faktörler arasında eğitim meselesi oldukça önemlidir. Zira eğitim; bir taraftan çocuk evliliklerinin nedeni olarak kabul edilirken diğer taraftan da çocuk evliliklerinin önlenmesinde farkındalığı arttırmaya yönelik önemli bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır. Çünkü evlilik nedeniyle eğitim alamama toplumsal konumu etkileyen kültürel sermaye kaynağından yoksun olunmasına neden olabilmektedir. Bu durumun da toplumsal hareketlilik önünde engel olduğu söylenebilir.

3. ÇOCUK EVLİLİKLER VE EĞİTİM: TOPLUMSAL HAREKETLİLİK EKSENİNDE BİR DEĞERLENDİRME

Toplumsal hareketlilik, bireylerin, sosyal, ekonomik, toplumsal konumlarındaki değişiklikleri anlatmaktadır. Bireyin ekonomik bir mal, mülk, gelir ve buna bağlı bir statü kazanımı yukarı doğru hareketlilik olarak ele alınırken tersi durumlar aşağı doğru hareketlilik olarak ifade edilmektedir (Giddens, 2012: 372). Sosyal bilimler literatüründe kavramsallaştırmayı zorlaştıran bir kavram da statüdür. Sahip olunan gelir, eğitim, meslek, yaş, cinsiyet gibi (Ellis vd., 2018: 2-3) toplumsal alanda birey için ilgi, saygınlık uyandıracak her şeyin statüyü belirlediği kabul edilmektedir (Miller, 2012: 85). Buna göre statü, doğuştan kazanabileceği gibi toplumsallaşma süreci içerisinde birtakım bireysel çabalarla da kazanılabilir (Han vd., 2010: 18). Statünün yaşam tarzı, eğitim ve mesleki konum ekseninde elde edilen saygınlıktan kazanıldığını söyleyen Max Weber (2012: 427), statünün korunmasında eğitsel araçların önemini vurgulamaktadır (Turner, 2000: 19). Bu bağlamda eğitim alamama, statüyü olumsuz etkileyen en önemli faktörlerin başında gelmektedir.

Modern toplumlarda toplumsal hareketliliği belirleyen en önemli faktör eğitimidir. Çünkü eğitim, bireylerin bilgi, yetenek ve becerilerini geliştirme, mesleki ve toplumsal konumunu belirlemede etkilidir. Bu bağlamda bireylerin, bilgi, beceri ve yeteneklerini geliştirme sürecinde eğitime erişimde önemli eşitsizliklerin olduğu durumlar içerisinde bulunan kişilere yönelik toplumsal hareketlilik imkânından söz etmek mümkün olmamakta ve bu durum toplumda var olan hiyerarşinin sürdürülmesine neden olmaktadır (Açıkalın, 2008: 138). Fırsat eşitliği, toplumsal hareketliliği kolaylaştırmak amacıyla herkesin eğitim imkânlarına erişebilmesidir. Turner'a (1997: 49) göre, bir toplumdaki fırsat eşitsizliği; ancak toplumun tabakalı yapısının ortadan kalkması ve eğitim sisteminin ayrımcılıktan kurtulması ile mümkün olacaktır.

Eğitim, bilgi ve becerilerin gelişimi, bireysel gelişimlerinin sağlanması ve bunlarla birlikte mesleki konumlarının da belirlenmesinde önemli bir faktör iken, her ne sebep ile olursa olsun eğitim alamayan, okulları terk eden bireylerin toplumsal hareketliliklerinin engellendiği söylenebilir. Evlilik nedeniyle okuldan ayrılan çocukların durumu da böyle bir toplumsal gerçekliği göstermektedir. Nitekim erken evliliklere yönelik yapılan çalışmalar evlilik nedeniyle okul terkinin yaygın olduğu görüşünü desteklemektedirler (Doğan Göksel, 2018: 59; Yıldız, 2018: 82). İlhan Tunç'un (2009: 259) Van ilinde yaptığı araştırmasında ailelerin çocuklarının küçük yaşta evlenmelerinin doğru olduğuna

inandıkları bir kültüre sahip olduklarını belirtmektedir. Çünkü ailelere göre; okul yaşamı kız çocuklarının ev içi rollerini ve görevlerini yerine getirmelerini engellemektedir. Boran, Gökçay, Devocioğlu ve Eren'e (2013: 60) göre, aileler, çocuk evlilikler aracılığıyla özellikle kız çocuklarını evlendirerek cinsel istismara karşı da koruduklarını düşünmektedirler. Bu yaygın görüş özellikle kız çocuklarının okul terkinini arttırmaktadır.

Erken evlenen kadınların eğitim durumları genellikle anne ve babalarının eğitim durumları ile benzerlik göstermektedir (Yiğit, 2015: 77; Çolak, 2020: 48; Avşar, 2020: 56). Erken evlenen bireylerin büyük oranda hiç eğitim görmedikleri veya ilköğretimi bitirmeden okul terki yaşadıkları belirtilmektedir (Yiğit, 2015: 76). Çoğunlukla bu kişilerin anne ve babalarının da eğitim düzeylerinin düşük olduğu özellikle annelerin hiç eğitim görmediği veya okur yazar olmadıkları belirtilmektedir (Soylu & Ayaz, 2013: 141). Yiğit (2015: 78-81) çalışmasında eğitim dışında meslek alanında da erken evlenen kadınların aileleriyle benzerlik gösterdiğini belirtmektedir. Buna göre erken evlenen kadınların büyük çoğunluğu annelerine benzer bir biçimde herhangi bir işte çalışmamaktadırlar. Babaların ise çoğunlukla ücretli işlerde çalıştıkları belirtilmektedir.

Ayrıca erken evlenen kadınların genellikle annelerinin de erken evlendikleri çalışmalarla ortaya koyulmuştur (Yiğit, 2015: 91; Doğan Göksel, 2018: 67). Yaşanılan toplumsal çevrede erken evliliklerin yaygın olması; anne veya babaların da erken evlilik yapmış olmaları, çocuklar için erken evliliği normalleştiren nedenlerden biri olarak kabul edilmektedir (Cenk, 2019: 34; Kuzucu, 2020: 31). Bu bulgular, çocuk evliliklerin kuşaktan kuşağa aktarılan bir toplumsal gerçeklik olduğunu (Susanti, 2018: 440) göstermesi açısından önemlidir.

Erken yaşta evliliklerin ekonomik, sosyal, psikolojik ve fiziksel pek çok sonucu bulunmaktadır. Bu sonuçlardan biri de şüphesiz toplumsal hareketlilik meselesidir. Toplumsal hareketlilik ile elde edilen statü, eğer doğuştan kazanılmamışsa, eğitime ve dolayısıyla kültürel sermaye kaynaklarına yapılacak yatırımlarla, bir başka ifade ile bireysel çabalarla iyileştirilebilir. Ancak erken evliliklerin neden olduğu okul terk meselesi, statünün bireysel çaba ile kazanılmasını sağlayan kültürel sermaye kaynaklarına erişimi engelleyebilmektedir. Bu durum da var olan toplumsal eşitsizliklerin yeniden üretilmesine neden olacaktır. Bu eksende evlilik meselesi biyolojik, kültürel ve toplumsal yeniden üretim stratejilerinden bağımsız ele alınmaması gereken bir konudur (Bourdieu, 2009: 158). Dolayısıyla, bu çalışmanın çocuk evlilikler ve eğitim meselesine yönelik toplumsal eşitsizliğin yeniden üretimi ekseninde farklı bir perspektiften hareketle yaptığı ön değerlendirmeler ve tespitlerinin önemli olduğu düşünülmektedir.

SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

18 yaşından önce yapılan her evlilik, erken evlilik veya çocuk evliliği olarak tanımlanmaktadır. Çalışmalar, 18 sekiz yaş öncesi yapılan evliliklerin kız çocuklarında yaygın olduğunu anlatmaya yönelik çocuk gelin kavramını da kullanmaktadırlar. Erken ve çocuk evlilikler bireysel olmaktan ziyade yoksulluk, aile, eğitim, kültür, gelenek gibi pek çok faktörün etkili olduğu toplumsal bir gerçeklik, toplumsal bir sorun olarak kabul edilmektedir. Evlilik ile birlikte eğitimin yarıda bırakılması veya eğitim alamama, ardından ortaya çıkan psikolojik ve fiziksel problemler bu evliliklerin bir sorun olarak kabul edilmesini gerekli kılmaktadır. Çocuk evlilikleri az gelişmiş, gelişmekte olan ülkelerin değil gelişmiş ülkelerini de içine alacak bir biçimde dünyayı ilgilendiren önemli bir sorun alanıdır. Bu bağlamda ülkeler çocuk evliliklerinin önlenmesine yönelik toplumsal, hukuki

olarak birtakım düzenlemeler yapmaktadırlar. Örneğin Almanya’da çocuk evlilikleri yasaklanmıştır (Deutsche Welle, 2017).

Çocuk yaşta evlilikler bir toplumsal gerçeklik olarak kuşaktan kuşağa aktarılmaktadır. Bu durum toplumsal eşitsizlik ekseninde düşünüldüğünde, toplumsal hiyerarşide alt katmanda yer alan ailelerde genellikle bu tür evliliklerin yaygın olduğu kabul edilmektedir. Çocuk evliliklerinin buca-köy gibi yerleşim alanlarında yaygın olması; yoksul ailelerin evliliği bir fırsat olarak değerlendirmesi, mirasın kuşaktan kuşağa aktarımı evliliklerde önemli etkenler arasında yer almaktadır. Ayrıca çalışmalar, genellikle anne ve babanın eğitim seviyesinin düşüklüğünün yaygınlığından, ekonomik sermayelerinin düşüklüğünden bahsetmektedirler. Böyle bir ailede yetişen ve erken evlenen çocukların toplumsal konumlarının da aileleriyle benzer durumda olduğu görülmektedir. Çünkü erken evlilik toplumsal konumu etkileyen önemli bir kaynak olan kültürel sermaye ve bununla birlikte eğitim sermayesini düşürmektedir. Ekonomik ve kültürel sermaye kaynaklarına sahip olamama, beraberinde toplumsal sermaye kaynaklarına da erişimi zorlaştırmaktadır. Bir başka ifade ile erken evlilikle birlikte okuldan, arkadaşlardan uzaklaşmanın, sosyal ve psikolojik desteği engellediği ve bunun da toplumsal sermaye ve sosyal ağlara erişimi zorlaştırdığı ifade edilmektedir (Field & Ambrus, 2008: 881). Nitekim toplumsal sermaye; bireye fırsatlar ve avantaj sağlayan önemli bir kaynak olarak karşımıza çıkmaktadır (Bhandari & Yasunobu, 2009). Buna göre, bireylerin dahil oldukları ilişki ağları ne kadar genişse ve bu ağ içerisinde yer alan diğer bireylerin ekonomik, kültürel ve simgesel sermayeleri ne kadar güçlüyse, sahip olunan toplumsal sermaye de o kadar yoğun olacaktır (Jourdain & Naulin, 2016: 107). Birlikte değerlendirildiğinde, bireyin toplumsal konumunu belirleyen ekonomik ve kültürel sermayeden yoksunluk ile toplumsal sermayeye erişememe, çocuk evliliklerinin toplumsal statü üzerinde olumsuz etkisini göstermesi açısından önemlidir.

Toplumsal konumu iyileştirmek veya korumak amacıyla toplumsallaşma sürecinde aktarılan sermaye birikiminde aile ve okul ön plana çıkan toplumsallaşma araçları olduğundan çocuk evliliklerinin önlenmesi noktasında her iki kurumun etkisini birlikte düşünmek gerekmektedir. Dolayısıyla evlilik, biyolojik, kültürel ve toplumsal yeniden üretim ekseninde ele alınması ve tartışılması gereken bir konudur. Şüphesiz, bu çalışmanın önemli bir eksikliği veri setinin ikincil verilerden oluşmasıdır. Bu tür evliliklerin kuşaktan kuşağa aktarılan bir toplumsal gerçeklik olması nedeniyle; bu alanda yapılacak nitel çalışmalara ihtiyaç vardır.

KAYNAKÇA

- Açıkalm, N. (2008). Yoksulluk ve Genç Kuşakların Toplumsal Hareketlilik Olanakları: İstanbul ve Gaziantep Örnekleri. *Çalışma ve Toplum Dergisi*, (17), 131-154.
- Aksoy, S. (2014). Gelinlik Değil Kefen Giydirilmiş Çocuklar. *Ankara Barosu Dergisi*, (1), 289-294.
- Aktepe, E. & Atay, İ. M. (2017). Çocuk Evlilikleri ve Psikososyal Sonuçları. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 9 (4), 410-420.
- Arnett, J.J. (2000). Emerging Adulthood: A Theory of Development from the Late Teens Through the Twenties. *American Psychologist*, 55 (5), 469–480.
- Arslan, Y. (2018). Çocuk Gelin Evliliklerinde Suçu Gizleme Yöntemleri Üzerine Bir Araştırma. *Uluslararası Anadolu Sosyal Bilimler Dergisi*, 2 (2), 4-17.

- Avrupa Komisyonu/EACEA/Eurydice/Cedefop (2014). *Avrupa'da Eğitim ve Öğretimde Okul Teriyle Mücadele: Stratejiler, Politikalar ve Önlemler*. Eurydice ve Cedefop Raporu. Lüksemburg: Avrupa Birliği Yayınlar Ofisi.
- Avşar, N. (2020). *Toplumsal Cinsiyet Rollerini Açısından Erken Yaşta Evlilikler: Antalya İli Kadın Konukevleri Örneği*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Antalya: Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ayaz M., Ayaz A. B. & Soylu N. (2012). Çocuk ve Ergen Adli Olgularda Ruhsal Değerlendirme. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 15 (1), 33-40.
- Aydemir, E. (2011). *Evlilik mi Evcilik mi? Erken ve Zorla Evlilikler: Çocuk Gelinler*. Ankara: Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu (USAK).
- Bhandari, H. & Yasunobu. K. (2009). What is Social Capital? A Comprehensive Review of the Concept. *Asian Journal of Social Science*, 37 (3), 480-510.
- Beşpınar, F. U. (2014). Türkiye’de Evlilik. T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı-Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü. *Türkiye’de Aile Yapısı Araştırması, Tespitler ve Öneriler* (ss. 112-169). İstanbul.
- Birleşmiş Milletler (1989). *Çocuk Haklarına Dair Sözleşmesi*, Kabul Tarihi: 20.11.1989. 07.11.2021 tarihinde http://cocukhaklari.barobirlik.org.tr/dokuman/mevzuat_uamevzuat/birlesmismilletler.pdf adresinden alındı.
- Boran, P., Gökçay, G., Devecioğlu, E. & Eren T. (2013). Çocuk Gelinler. *Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 26, 58-62.
- Boronski, T. & Hassan, N. (2020). *Sociology of Education*. 2nd Edition. UK: SAGE Publications.
- Bourdieu, P. (1986). The Forms of Capital. (Ed. J. Richardson). *Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education* (ss. 241-258). New York: Greenwood.
- Bourdieu, P. (2009). *Bekârlar Balosu*. Çev. Eroğlu, Ç. Ankara: Dost Kitabevi.
- Bourdieu, P. (2015). *Ayırım, Beğen i Yargısının Toplumsal Eleştirisi*. Çev. Fırat Şannan, D. & Berkurt., A. G. Ankara: Heretik Yayınları.
- Burcu, E., Yıldırım, F., Sırma, Ç. S. & Saniyaman, S. (2015). Çiçeklerin Kaderi: Türkiye’de Kadınların Erken Evliliği Üzerine Nitel Bir Araştırma. *Bilig*, (73), 63-98.
- Cenk, K. K. (2019). *Yarım Kalan Çocukluk: Kilis Örneğinde Çocuk Gelinler*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kahramanmaraş: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Cooperative for Assistance and Relief Everywhere [CARE] (2012). From Aid To Impact Child Marriage: A Promise of Poverty. 16.10.2021 tarihinde <https://www.care.org/wp-content/uploads/2020/05/Child-Marriage-Fact-Sheet-2012.pdf> adresinden alındı.
- Çaha, H. A., Sare. E. & Çaha, Ö. (2014). *Değişen Türkiye’de Kadın*. İstanbul: KADEM.
- Çolak, İ. (2020). *Kadınların Okulu Terk Etme Nedenleri ve Kız Çocuklarının Eğitime İlişkin Görüşleri*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Tokat: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Dekkers, H., & Claassen, A. (2001). Dropouts - Disadvantaged By Definition? A Study of The Perspective of Very Early School Leavers. *Studies in Educational Evaluation*, 27 (4), 341–354
- Deutsche Welle (2017). *Almanya Çocuk Evliliklerini Yasakladı*. 02.06.2017. 23.11.2021 tarihinde <https://www.dw.com/tr/almanya-%C3%A7ocuk-evliliklerini-yasaklad%C4%B1/a-39089621> adresinden alındı.
- Diyapoğlu, M., Yıldırım, F. & Purutçuoğlu, E. (2017). Kız Çocuklarının Erken Evliliklerini Önlemede Erkeklerin Rolü. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 17 (38), 95-114.
- Doğan Göksel, P. (2018). *Çocuk Gelinlerin Erken Evlilik Süreçleri ve Erken Evliliklerin Önlenmesine İlişkin Görüş ve Düşüncelerin İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Manisa: Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Duman, N. & Coşkun, B. (2019). “Çocuk Yaşta Evlilik” ya da “Çocuk Gelin” Olgusuna Psikososyal Bir Bakış. *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi (IBAD)*, 4 (2), 267-276.
- Duran, S. & Tepehan Eraslan, S. (2019). Socio-demographic Correlates of Child Marriages: A Study from Turkey. *Community Mental Health Journal*, 55, 1202–1209.
- Ellis, L., Hoskin, A. W. & Ratnasingam, M. (2018). *Handbook of Social Status Correlates*. United Kingdom: Elsevier Academic Press.
- Field, E. & Ambrus, A. (2008). Early Marriage, Age of Menarche, and Female Schooling Attainment in Bangladesh. *Journal of Political Economy*, 116 (5), 881–930.
- Eyüboğlu, D., & Eyüboğlu, M. (2018). Küçük Yaşta Evlendirilmek İstenen Çocuklarda Psikiyatrik Bozukluklar ve Sosyodemografik Özellikler. *Klinik Psikiyatri Dergisi-Turkish Journal of Clinical Psychiatry*, 21 (2), 122-129.
- Gezer Tuğrul, Y. (2018). Erken Yaşta Evlendirilen Kadınların Evlilik Süreçleri, Deneyimleri ve Sonraki Yaşamları Üzerine Nitel Bir Çalışma. *Sosyoloji Notları Dergisi*, 2 (1), 2-38.
- Giddens., A. (2012). *Sosyoloji*. İstanbul: Kırmızı Yayınları.
- Gökşen, F., Cemalcılar, Z. & Gürlesel, C. F. (2005). *Türkiye’de İlköğretim Okullarında Okulu Terk ve İzlenmesi ile Önlenmesine Yönelik Politikalar*. İstanbul: AÇEV.
- Gözübüyük Tamer, M. (2013). *Okulu Terk Deneyimi Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma. Ankara Kent Merkezi Genel Liselerde Okulu Terk Nedenleri*. Ankara: Ekinoks Yayın Dağıtım.
- Han, Y.J., Nunes, J. C. & ve Drèze, X. (2010). Signaling Status with Luxury Goods: The Role of Brand Prominence. *Journal of Marketing*, 74 (4), 15- 30.
- Hervish, A. & Jacobs, F. C. (2011). *Who Speaks for Me? Ending Child Marriage*. Population Reference Bureau. Policy Brief.
- İlhan Tunç, A. (2009). Kız Çocuklarının Okula Gitmeme Nedenleri Van İli Örneği. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6 (1), 237-269.
- James, A. (2001). Yeni Çocukluk Sosyolojisinde Sorunlar, Bakış Açılı ve Uygulamalar. (Ed. B. Onur). 3. *Ulusal Çocuk Kültürü Kongresi: Dünyada ve Türkiye’de*

Değişen Çocukluk (ss. 27-36). Ankara: Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları.

James, A. (2013). *Socialising Children*. London: Palgrave Macmillan.

Jourdain, A. & Naulin, S. (2016). *Pierre Bourdieu'nün Kuramı ve Sosyolojik Kullanımları*. Çev. Elitez, Ö. İstanbul: İletişim Yayınları.

Kaynak Malatyalı, M. (2014). Türkiye'de 'Çocuk Gelin' Sorunu. *Nesne Psikoloji Dergisi*, 2 (3), 27-38.

Kıran, E. (2017). Toplumsal Cinsiyet Rollerini Bağlamında Türkiye'de Çocuk Gelinler. *Balkan Sosyal Bilimler Dergisi*, ICOMEP Özel Sayısı, 1-8 .

Koç, İ. & Saraç, M. (2018). Türkiye'de İlk Evlilik Yaşının ve Evliliğe İlişkin Pratiklerin Değişimi ve Boşanma İle İlişkisi (2006-2016). T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı- Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü. *Türkiye Aile Yapısı Araştırması İleri İstatistik Analiz, 2018* (ss. 88-134). Ankara.

Koçtürk, B., Bilge, F. & Yüksek F. (2018). Erken Yaşta Evlenen Ergenlerin Bireysel ve Ailesel Özellikleri, Okul Terkinin Nedenleri ve Evlilikle İlgili Sorunları. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 8 (50), 1-28.

Kurt, S. L. (2016). Çocuk Haklarına İlişkin Temel Uluslararası Belgeler ve Türkiye Uygulaması. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 16 (36), 99-127.

Kuzucu, G. (2020). *Kocaeli Romanlarında Erken Evliliğin Araştırılması*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Lüküslü, D., Çelik K. & Arıkan Akdağ, G. (2017). *Sessiz ve Görünmeyen Gençler Araştırması Projesi Raporu: Okumayan ve Çalışmayan Gençliğin Durumu ve Çözüm Önerileri*. İstanbul: Genç Hayat Vakfı.

Mahoney, J. L. (2018). School Dropout. (Ed. M. H. Bornstein). *The SAGE Encyclopedia Of Lifespan Human Development* (ss. 1889-1891). Thousand Oaks, CA: SAGE

McCleary-Sills, J., Hanmer, L., Parsons, J. & Klugman, J. (2015). Child Marriage: A Critical Barrier to Girls' Schooling and Gender Equality in Education. *The Review of Faith & International Affairs*, 13 (3), 69-80.

Miller, G. (2012). *Tüketimin Evrimi: Cinsiyet, Statü ve Tüketim*. Çev. Vardar, G. İstanbul: Alfa Basım.

Nguyen, M.C. & Wodon, Q. (2015). Global and Regional Trends in Child Marriage. *The Review of Faith & International Affairs*, 13 (3), 6-11.

Özcebe, H. & Küçük Biçer, B. (2013). Önemli Bir Kız Çocuk ve Kadın Sorunu: Çocuk Evlilikler. *Türk Pediatri Arşivi Dergisi*, 48 (2), 86-93.

Parsons, J., Edmeades, J., Kes, A., Petroni, S., Sexton, M. & Wodon, Q. (2015). Economic Impacts of Child Marriage: A Review of the Literature. *The Review of Faith & International Affairs*, 13 (3), 12-22.

Postman, N. (1995). *Çocukluğun Yokluğu*. Çev. İnal, K. Ankara: İmge Kitabevi.

Prout, A. & James, A. (2005). A New Paradigm for the Sociology of Childhood? Provenance, Promise and Problems. (Ed. A. James and A. Prout) *Constructing and Reconstructing Childhood: New Directions in The Sociological Study of Childhood* (ss. 7-33). 2nd Edition. London: Taylor&Francis.

Sabancı Vakfı (t.y.). *Çocuk Evlilikleri ve Eğitim*. 04.11. 2021 tarihinde https://www.sabancivakfi.org/i/content/4843_2_Cocuk_Evlilikleri_ve_Egitim.pdf adresinden alındı.

Smith, D. L. & Ament, P. A. (1990). *At Risk Secondary Students And Impact of Occupational Education*. Carson City: Nevada State Dept. Of Education.

Soylu, N., & Ayaz, M. (2013). Adli Değerlendirme İçin Yönlendirilen Küçük Yaşta Evlendirilmiş Kız Çocuklarının Sosyodemografik Özellikleri ve Ruhsal Değerlendirmesi. *Anatolian Journal Of Psychiatry/Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 14 (2), 136-144.

Sözer, H. (2020). Bir Çocuk İstismarı Formu Olarak Çocuk Evlilikleri: Kültüre Sığınmanın Sınırları. *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, 23 (1), 157-191.

Susanti, E. (2018). Unequal Gender Relations in The Practices of Girl Marriage in Poor Families at East Java Province. *Society Culture and Politics*, 31 (4), 440-450.

Swartz, D. (2011). *Kültür ve İktidar, Pierre Bourdieu'nün Sosyolojisi*. Çev. Gen, E. İstanbul: İletişim Yayınları.

Şenol, D. & Taş, S. (2020). Çocukluğa Yönelik Sosyolojik Teorilerin Paradigma Düzeyinde Sınıflandırılması. *EKEV Akademi Dergisi*, 24 (83), 185-202.

Şentürk, M. (2018). Sosyal Etkileşim Ve Dayanışma Açısından Akrabalık ve Komşuluk İlişkileri. T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı- Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü. *Türkiye Aile Yapısı Araştırması İleri İstatistik Analiz, 2018* (ss. 268-312). Ankara.

Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK] (2022). *Evlenme İstatistikleri*. 28.03.2022 tarihinde <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=112&locale=tr> adresinden alındı.

Türkiye Büyük Millet Meclisi [TBMM] (2010). *Erken Yaşta Evlilikler Hakkında İnceleme Yapılmasına Dair Rapor*. Ankara. 15.10.2021 tarihinde https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/kefe/docs/komisyon_rapor.pdf adresinden alındı.

T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı- Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü (2015). *Türkiye'de Evlilik Tercihleri Nisan 2015*. Ankara.

T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı- Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü (2016). *Türkiye Aile Yapısı Araştırması, 2016*. Ankara.

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Küçükçekmece İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü [MEB] (t.y.) *Sürekli Devamsız Öğrencilerle İlgili İş ve İşlemler*. İstanbul. 15.11.2021 tarihinde https://kucukcekmece.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_02/25220845_devamsizlik.pdf adresinden alındı.

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı [MEB] (2013). *Ortaöğretimde Sınıf Tekrarı, Okul Terk Sebepleri Ve Örgün Eğitim Dışında Kalan Çocuklar Politika Önerileri Raporu*. Ankara.

- T.C. Resmî Gazete (2005). *5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu*. 07.11.2021 tarihinde <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5395.pdf> adresinden alındı.
- T.C. Resmî Gazete (2004). *5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu*. 07.11.2021 tarihinde <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5237.pdf> adresinden alındı.
- T.C. Resmî Gazete (2001). *4721 sayılı Türk Medeni Kanunu*. 07.11.2021 tarihinde <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.4721.pdf> adresinden alındı.
- Turner, B. S. (1997). *Eşitlik*. Çev. Şener, B. S. Ankara: Dost Kitabevi.
- Turner, B. S. (2000). *Statü*. Çev. İnal, K. Ankara: Doruk Yayınları.
- United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization [UNESCO] Institute for Statistics & United Nations Children’s Fund [UNICEF] (2015). *Fixing the Broken Promise of Education for All: Findings from the Global Initiative on Out-of-School Children*. Montreal: Canada.
- United Nations Children’s Fund [UNICEF] (2001). *Early Marriage: Child Spouses*. UNICEF Innocenti Research Center, No:7. Florence Italy:
- United Nations Children’s Fund [UNICEF] (2005). *Early Marriage: A Harmful Traditional Practice, A Statistical Exploration*.
- United Nations Children’s Fund [UNICEF] (2019). *The State of the World’s Children 2019 Statistical Tables*. 06.10.2021 <https://data.unicef.org/resources/dataset/sowc-2019-statistical-tables/> adresinden tarihinde alındı.
- Uyan Semerci, P., Müderrisoğlu, S., Karatay, A., Akkan, B.E., Kılıç, Z., Oy, B.& Uran, Ş. (2012). *Eşitsiz Bir Toplumda Çocukluk: Çocuğun “İyi Olma Hali”ni Anlamak İstanbul Örneği*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2000). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. 2. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, D. (2018). *Sosyo-Kültürel Faktörler Bağlamında Erken Evlilikler*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Yiğit, T. (2015). *Feminist Sosyal Hizmet Yaklaşımı Bağlamında Ataerkil İdeoloji ve Erken Evlilikler*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yorğun, A. (2014). *Lise Öğrencilerinde Okul Terki Riskinin İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yüksel-Kaptanoğlu, İ. & Ergöçmen, B. (2012). Çocuk Gelin Olmaya Giden Yol. *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, 15, 130-161.
- Weber, M. (2012). *Ekonomi ve Toplum, Cilt 2*. Çev. Boyacı, L. İstanbul: Yarın Yayınları.
- Wodon, Q., Male, C., A. Nayihouba, A., Onagoruwa, A., Savadogo, A., Yedan, A., Edmeades, J., Kes, A., John, N., Murithi, L., Steinhaus, M. & Petroni, S. (2017). *Economic Impacts of Child Marriage: Global Synthesis Report*, Washington, DC: The World Bank and International Center for Research on Women.

EXTENDED SUMMARY

Education is recognized as one of the basic human rights of the individual. Education, which everyone can achieve equally, regardless of race, language, gender, ethnicity, is an indispensable element of individual and social development. Although access to the right to education is equal for everyone, a number of individual and social factors make it difficult to access education. One of these factors is marriages at the age of children. Marriages performed under the age of eighteen are considered to be early or child marriages. The study considers the issue of child marriages as an important obstacle to access to education in this context. There are a number of socioeconomic reasons that cause child marriages.

Child marriages cause a number of economic, social, psychological and physical problems. Therefore, child marriages also have many economic, social, psychological and physical consequences. One of these conclusions concerns the issue of social status. If the status is not acquired from birth, it can be improved by investments in cultural capital resources such as education, in other words, by individual efforts. Pierre Bourdieu states that apart from the economic capital we have, cultural and social capital sources also affect our social position. On this context, education, which is one of the sources of cultural capital that affects our social position, is very important. However, the school dropout prevents access to sources of cultural capital that can be won by individual effort. Therefore, leaving education is a situation that hinders social mobility. On this context, the issue of child marriages comes across as an important social problem that needs to be addressed multidimensionally. This study argues that school dropout may increase with child marriages, which will lead to exclusion from education and will cause these inequalities to deepen by preventing social mobility and displacing existing social inequalities. The study uses the document analysis technique as a qualitative research method and consists of a data set of secondary data. This study use reports which is prepared by national and international institutions and studies about this issue. Because of the Covid-19 pandemic precautions, a face-to-face interview couldn't happen. So, this is an important lack of this study. It is hoped that this deficiency will be compensated in further studies .

The education levels of women who marry early are similar to the education levels of their parents (Yiğit, 2015: 77; Çolak, 2020: 48; Avşar, 2020: 56). It is stated that individuals who marry early either have no education at all or they drop out before completing primary education (Yiğit, 2015: 76). In addition studies show that the mothers of women who marry early also marry early (Yiğit, 2015: 91; Doğan Göksel, 2018: 67). The prevalence of early marriages in the social environment; the fact that mothers or fathers have also married early is considered one of the reasons that normalizes early marriage for children (Cenk, 2019: 34; Kuzucu, 2020: 31). These findings are very important in that they show that child marriages are a social reality handed down from generation to generation (Susanti, 2018: 440).

National and international reports show that child marriages are common in families with low social status. Studies dedicate that people who are child marriage have same social status with their families. Bourdieu considers marriage strategies as a subject that needs to be discussed on the context of biological, cultural and social reproduction. The issue of the prevalence of child marriages in rural areas such as towns and villages is related to the meaning attributed to the concept of marriage in these areas.

The poor families' use of marriage as an opportunity and the transfer of heritage from generation to generation are among the important factors. The prevalence of child marriages in families with low social status is among the most important indicators of the existence of a social hierarchy. At this point, the importance of cultural capital resources in education comes to the fore. This study aims to show the importance of cultural capital and education in the prevention of child marriages.